

יום השואה הבינלאומי צילום בגיל-ניצולי השואה מצלמים סיפור

מאת: יצחק (צ'קלה) גולדפינגר

לא בכל יום זוכים פשוטי עם לחשיפה בינלאומית, ובודאי לא ניצולי השואה שכבר ראו דבר או שניים בחייהם ואפילת העבר היא רקע ליום-יום שלהם. במגדל המידטאון בתל אביב התקיימה בראשית דצמבר האחרון תערוכת צילומים בינלאומית שכללה 35 תערוכות מכל העולם בה הציגו הצלמים 250 ממיטב התמונות תוצרת מצלמותיהם. בין התערוכות הללו בלטה תערוכה צנועה אך מרשימה של 20 תמונות שנבחרו מתוך מאות צילומים של ניצולי שואה ברחבי הארץ.

בתוכם זכתה חדרה לייצוג נכבד עם תמונותיהן של שתיים ממשתתפות הפרויקט: מרים דוידסון ואנקה גולדפינגר.

ג'וינט ישראל ואש"ל יזמו פרויקט שנקרא "צילום בגיל" ובו תדרך צוות מקצועי את ניצולי השואה על עקרונות הצילום והשימוש במצלמה ביתית והאפשרויות הגלומות במתן ביטוי לצילום. לאחר מכן ניתן לחניכים השורדים החופש לבחור את נושא צילומם מתוך סיפורם האישי בתקופת השואה.

בחדרה ריכזה את הפרויקט רויטל פוקס שתמיכתה האישית ליוותה כל ניצול במהלך הקורס המקצועי, והמשיכה לצעוד יחד עימו עד הצגת התמונה הנבחרת בתערוכה המסיימת.

התוצאה הייתה מדהימה. הניצולים בחרו, כל אחד מתוך זכרונו האישי, סיפור אותו תיעדו בצילום אחד כפי שנחרט בזיכרונם. גם המדריכים וגם המלווים של הפרויקט ניצבו המומים נוכח התוצאה. לחיצת כפתור אחת על הדק המצלמה יצרה תמונה שהכילה עולם ומלואו והביאה לידי ביטוי את סיפורו האישי של כל ניצול שהיה חבוי בתוכו עשרות שנים.

המשך בעמ' 2

סרטים באולם רנה שני

21/1/2018 - יום א' בשעה 16:00 קרב מינים

28/1/2018 - יום א' בשעה 16:00 סה לה וי

לפרטים נוספים: נגה הסל 054-8007997

קבלת קהל
במשרדי העמותה
בימי שלישי

תלם

שילובי סילוק בלתי

תלם- בשיתוף עם העמותה למען הקשיש בחדרה

סיוע וייעוץ בקבלת רשיונות לעובד הזר - ללא תשלום.
מטפלים/ות זרים- 24 שעות ביממה
שירות מקצועי ואמין

טל: 03-5618850
גרינברג כלנית: 050-4440009

העמותה למען הקשיש חדרה

● מטפלים מנוסים לטיפול אישי בבית

● מטפלים זרים ל 24 שעות

● מרכז מידע ייעוץ והכוונה

טל: 04-6210526, 04-6324808

רח' רמב"ם 29 (קומה 1) חדרה

יום השואה הבינלאומי צילום בגיל-ניצולי השואה מצלמים סיפור צילום

עדשת המצלמה סיפרה את סיפורו של הסיפור שאחרי תמונתה של **אנקה גולדפינגר** (לשם הגילוי הנאות, רעייתי): "...נצמדתי לאימא וחיבקתי אותה. הרגשתי את העצמות שלה בולטות ודוקרות אבל היה לי חם ונעים בתוך האימא שלי. ידעתי שעלי ללכת צמוד לצעדים של אימא כדי שהמעיל הארוך יסתיר את הרגליים של שתינו. פתאום אימא עצרה מלכת. מישהו צעק עליה בגרמנית. ואני, הפסקתי לנשום והתפללתי בלב. כנראה שהתפילה עזרה. המשכנו ללכת..."

דבר המערכת

מאת: ימימה לוי

יום הזיכרון הבינלאומי לשואה חל ב-27 בינואר. תאריך זה נקבע ע"י האו"ם בשנת 2006, בשל היותו היום בו שוחרר מחנה ההשמדה אושוויץ בידי הצבא האדום. ההכרה בשואה ע"י האו"ם חשובה לאין ערוך, גם בשל הזמן העובר ומשכיח את זוועות השואה וגם בשל התפשטות הכחשת השואה. בינתיים, השואה מונצחת בשלוש דרכים: הממשלה הגרמנית מפרסמת את כל המסמכים הקשורים לנושא, צבאות בעלות הברית מעלים בכתב ובע"פ את העדויות אשר ראו בזמן שחרור המחנות ועדויות הניצולים עצמם. ועדיין יש מכחישי שואה רבים. הסיבות שונות: מניעים פוליטיים של המוסלמים, מניעים כלכליים של ארצות מזרח אירופה, כדי שלא לשלם פיצויים, ומניעים אנטישמיים. הכחשת השואה הולכת בד בבד עם אנטישמיות. ראשון מכחישי השואה בפומבי הוא אלכסנדר רטקליף הסקוטי, שכבר ב-1945 הוציא חוברת בה טען כי השואה היא "המצאה יהודית" וכי סרטי השואה הינם "הפקות שזויפו בבתי הקולנוע היהודים". דיוויד אירווינג, סופר והיסטוריון חובבן בריטי, הצהיר שאושוויץ היה "אטרקציה תיירותית". כאשר הרצתה ההיסטוריונית היהודיה, פרופסור דבורה ליפשוטט בקולג' באטלנטה, התפרץ דיוויד אירווינג ודרש ממנה להביא הוכחות שהיטלר אכן נתן הוראה להשמיד את היהודים וכן הוכחה לקיומם של תאי הגזים. כמה שנים אחר כך תבע את ליפשוטט על הוצאת דיבה, כי בספר שכתבה כינתה אותו "מכחיש שואה". הוא הובס במשפט. שורה של היסטוריונים עלו לדוכן העדות והעידו נגדו. השופט קבע שאירווינג הוא אכן "מכחיש שואה אנטישמי וגזען". הוא חויב לשלם 2 מיליון לירות שטרלינג (ב-2002) הוצאת משפט. ב-2005 נעצר באוסטריה ונגזרו עליו 3 שנות מאסר בעוון ההכחשה. הכחשת השואה היא עבירה פלילית בארצות אלו: ישראל, צרפת, גרמניה, אוסטריה, ספרד ובלגיה. דווקא בארה"ב, הכחשת השואה אינה בגדר עבירה, מכיוון שההגנה על חופש הדיבור נכללת בתיקון הראשון לחוקה 1789-1791. בית המשפט העליון שם קבע את גבולות החוק. צריך להוכיח שדברי המסית: "נועדו לגרום למעשה בלתי חוקי מיידית". במרחב כזה, הכחשת השואה בארה"ב היא בלתי מוגבלת. מצב אבסורדי הוא שדווקא באוסטריה ובגרמניה, שהיו מעוז הנאציזם מתייחסים בחומרה רבה להכחשת השואה. ואילו בארץ שבה מצאו מקלט רבים מקרבנות הנאציזם, יש חופש למחוק ולטשטש את הפשעים הנוראים נגד העם היהודי. תקוותנו היא שאיסור הכחשת השואה יתפשט לפחות בכל המדינות הדמוקרטיות, כי רוע הוא רוע, ואוי לאנושות אם לא תמחה בתוקף נגדו.

מאת: יצחק (צ'קלה) גולדפינגר

עם סיום הפרויקט קיימו היזמים תערוכות של התמונות ברחבי הארץ ולאור ההצלחה המרשימה נדדו התערוכות גם לחוץ לארץ שם קצרו ביקורות נלהבות. עתה במסגרת התערוכה הבינלאומית שהתקיימה בתל אביב ניתנה אפשרות גם ל"צילום בגיל" להציג את התמונות במסגרת יוקרתית זו. ב-1.12.17 התקבצו כל צלמי התמונות הנבחרות בקומה ה-34 של המגדל ל"שיח גלריה" בה סיפר כל צלם בהתרגשות רבה את הסיפור שאחרי התמונה כאשר בין קהל הצופים והמאזינים באולם נמצאים בני המשפחה הדומעים שתמכו וליוו את הניצול-הצלם לכל אורך הדרך. עדשת המצלמה סיפרה את סיפורו של הניצול ששרד את משפחתו ובודאי ידאגו להטמעת סיפורו בהצגת התמונה הנבחרת גם בעתיד.

קהילה תומכת חדרה

תכנית המיועדת לבני הגיל השלישי, המעוניינים להמשיך להתגורר בביתם, ומטרתה שמירה על איכות חיים עם ביטחון אישי ושקט נפשי, חיסכון בעלות אחזקת הבית ותשלומים על תיקונים. התכנית פותחה ע"י אשל-ג'ונט ופועלת בשיתוף פעולה ובפיקוח עיריית חדרה, העמותה למען הקשיש ומשרד הרווחה והשירותים החברתיים.

סל השירותים של הקהילה התומכת כולל:

- * אבות/אם קהילה - שומרים על קשר אישי, מבצעים עבודות תיקונים קלים בבית, ללא תשלום, מתווכים ומפנים לבעלי מקצוע אמנים במידת הצורך. מסייעים בפתרון בעיות.
- * פעילות חברתית מגוונת הכוללת: מסיבות ואירועים בחגים, הרצאות, טיולים, נופשונים. מוקד מצוקה הפועל 24 שעות ביממה, 365 ימים בשנה.
- * ביקור רופא בביתך 24 שעות ביממה בעלות סמלית של 25 ש"ח לביקור.
- * אמבולנס לפינוי חדר מיון, או לסייע בהרמה במקרי נפילה, בהשתתפות סמלית של 27 ש"ח
- * יעוץ רפואי טלפוני (כולל הפנייה לביה"ח).

מהיום ניצולי שואה זכאים להצטרף לקהילה במחיר סמלי מקסימלי של 25 ₪ לחודש, ללא תלות ברמת ההכנסות.

לפרטים והרשמה:
 ראיסה צ'רניקוב 050-8290656 | ירח באומגרטן 050-8290654
 ולדימיר בליטמן 050-8290657 | מיכאל מזרחי 050-8290658

כיוון חזש

עיתון גימלאי חדרה

ינואר 2018 | טבת תשע"ח

עורכת ראשית: יונה מאור

חברי המערכת: חוה גדיש, יצחק גולדפינגר, יאשיהו וולשטיין, יפה וינקר, רחל ילון, ימימה לוי, רות לפידור, נגה ניב, זהבה עמל, עמליה (מלי) רוטמן, פנינה שחק, עדי שיטה, בתיה שרייבמן.

רכזת הכתבים ומפיקת העיתון: עו"ס רויטל פוקס, מנהלת המחלקה לאזרחים וותיקים.

הגהה: יאשיהו וולשטיין.

המו"ל: "העמותה למען הקשיש" בחדרה טל: 04-6323331

050-8290657

כתובת המערכת: E-mail: kivunhashl@gmail.com

עריכה גרפית והדפסה: אור גרפיקה והדפסות.

יום השואה הבינלאומי

מבור בשדה בחורף הקר למגורים בתלמי אלעזר

ראיון עם משה בכר

מאת: ימימה לוי

משה נאלץ לנדוד. גשם שוטף. הוא ממתין עם אביו ליד שיח בשדה. לפתע צעדי מגפיים וקולות מתקרבים. המגפיים עוברים ממש לידם, גרמני אחד צעד בין משה לבין אביו. למזלם, הנאצים הולכים עם הראש למעלה ואינם מעיפים מבט לצדדים. האקציה והחיפושים חלפו, לכן נאות האיכר להסתיר אך רק את משה, בגלל מראהו הגויי, והאב הלך אל מותו. משה הסתתר בביתם וכמעט קפא למוות. משיחה של בני הזוג האיכרים הבין משה שאביו נרצח. היה זה ב-24 לדצמבר, ערב הכריסמס. האיכר נתן למשה רשות לרדת ולאכול סביב שולחן מלא כל טוב. הסיבה התבררה: האיכר דרש ממהה להתנצר בטענה שכל היהודים ממילא ניספו (ב-3 לנובמבר היה חיסול יהודי העיירה): "אם תישאר יהודי לא אוכל להסתירך. כנוצרי אני מקווה שישו יעזור לך ולנו. אינני מצפה לתשובה מידית. חשוב על כך".

"אני יודע שלא ניפגש יותר. אני רוצה לבקש ממך רק דבר אחד, תעשה הכול לשרוד, ואם תצליח תספר לעולם על מה שאתה רואה כאן".
אלו היו המילים האחרונות של אשר בכר לילדו משה, בפעם האחרונה שראהו לפני שחוסל בידי הנאצים (בנובמבר 42). "לכן", אומר משה, "אני תמיד נעתר למי שמבקש ממני לספר את סיפור הישרדותי".
משה נולד ב-1925 בעיירה קטנה קרשוב שבפולין. להוריו היתה חנות בדים. הם סחרו גם עם גויי הסביבה, עובדה שתעזור

משה ניזכר במה שלמד בחדר: על שלושה דברים ייהרג ולא יעבור, אחד מהם עבודה זרה, בתנאי שהיא נעשית בפרהסיה, ולא בצנעה. משה הבטיח למציליו שיתנצר. הם הבינו שזה יכול להיות רק לאחר המלחמה. כמובן, שקשה לשבת בחוסר מעש. הוא ביקש לקרוא, נתנו לו ספר שנקרא קטכיזם, ספר דינים של נוצרים. ובכל פעם שסיים ספר קיבל ספר נוצרי אחר: "נהיית מומחה לנצרות, שלחו אלי ילדים ללמדם איך עושים ווידוי, והכומר נתן להם כתב מחילה". בינתיים נתפס יהודי בעיירה והאיכרה נלחצה. משה ביקש מהאיכר שמיכה, גרזן, טוריה, משור וכו': "ראיתי פעם שהאיכרים הטמינו את תפוחי האדמה בבורות בשדות עד בוא האביב, זמן הזריעה. מצאתי בור (2.5X2 מטר גובה), קטפתי ענפים, ריפדתי את תחתית הבור ובהמשך ציפיתי את הדפנות במין קנים לבל יתמוטטו. בלילה הבאתי לבור לבנים מהחוה וטיט מהנהר ובניתי מין תנור קטן. את האש הדלקתי בין ערביים, שאז אין רואים את העשן, וכך התקיימתי כ-6 חודשים מתפוא"א".

בינתיים משה מגלה שחופרים תעלות אנטי טנקים. צריך לחפש מסתור אחר. הוא פוגש פרטיזנים, שחשדו בו כי הוא מרגל גרמני. מי שהצילו היה פרטיזן, שמשה זיהה כמכר של משפחתם. הוא לקחו לאימו, וכשנוכח עד כמה משה מומחה לנצרות, שלחהו למשפחת איכרים בכפר פולשרקובה. בכניסה לאחד הבתים, אמר תפילה נוצרית וקיבל לחם טרי וחלב. האיכרה ובעלה ניאותו לתת מחסה ליתום המסכן בלי לדעת שהוא יהודי. משה המוכשר עשה עבודות רבות במשק והיו מרוצים ממנו ביותר. הוא גם רכש חברים והם הגיעו למסקנה שהוא צריך להיות כומר. מזל, הרוסים הגיעו! ביוני 47 עלה משה לארץ מקפריסין. משנות החמישים הוא מתגורר בתלמי אלעזר. למרות גילו, הוא מלא חיוניות, מתהלך חופשי נוהג בעצמו, זכרונו צלול וחד וקולו קולח. יש לו 2 בנים ונכדים. (כלתו ד"ר נאוה אלעד).

למשה בהצלחו. בעיירה היו מעט יהודים, לכן כשהנאצים נכנסו בדצמבר 42, הם מיד החלו בחיסול היהודים במקום, ביריות. כך נספתה כל המשפחה פרט למשה.

משה מונה את כל הגורמים שעזרו לו להינצל:

- ההיכרות עם האיכרים הגויים, שקנו מאבא בהקפה והיו איתנו ביחסים טובים.
- ידיעת השפה הפולנית על בוריה. לא היה לי אף מבטא זה, מה שהיה נדיר ביותר בין היהודים בעיירה.
- המראה שלי הבהיר. יכולתי להיחשב כבנו של הגוי.
- כשהסתתרתי באחד ממקומות המחבוא, ביקשתי חומרי קריאה. קיבלתי ספרות דתית נוצרית ונהפכתי ל"מומחה". מה שיעזור לי בהמשך.
- תושיה וחריצות כפיים והתמצאות בשטח ובנוהגי המקום. תחילה עבד כרועה בחווה מוחץ לעיירה שניהל גרמני, אשר דרש 4 בעלי מקצוע: סנדלר, אופה, חייט ורועה. יום אחד, כשמשה שמע פולקסוואגן ואנשים ששואלים על ארבעת העובדים היהודים, ניסה לברוח דרך פשפש קטן שדרכו זרקו את הזבל:

"ראיתי שלא אספיק לעבור החלטתי להסתתר בתוך ערמת קש שהיתה שם. כמובן שלא יכולתי להישאר בערימה, וכשראיתי בסמוך מתבן וחור בגג, נשארתי בגג עד הערב. בעל הבית בא עם עובדיו לקחת אוכל לסויו. הוא הבחין בי ובשקט הציע שאעזוב באמצע הלילה.

בינתיים הסתבר לי שירו בכל היהודים כולל בני משפחתי, פרט לאבי. איכר שהיה אתנו בידידות הציע שאסתתר אצלו, כי לדבריו 'מצבו של היטלר נואש ובוודאי המלחמה תסתיים בעוד שבועיים'.

היה זה נובמבר 42 קור כלבים. בהסכמת אשתו, נתן לי מרק חם העלה אותי בסולם למתבן ונתן לי שמיכה חמה."
אך הנאצים פרסמו כרוזים שכל מי שישתיר יהודים יוצא להורג עם בני משפחתו, ושלושה בתים מכל צד יהרסו. מה שעורר פחד נורא אצל האיכר, שהיו לו הרבה ילדים.

בהרצאות שהיו בסניף נחשפנו לסיפורים מעניינים.

פנייה שגרתית למדי אותה ערך אלי אורן לאחד הארכיונים בפולין, הובילה לחשיפת סוד משפחתי. ראשיתו במשפחת אביו בעיר לודז' שלפני מלחמת העולם השנייה וסופו בישראל. מפגש ואיחוד בין אחים לאחר שבעים שנים. תהליך החיפוש והמחקר אפשר את שחזורם ואת סגירת המעגל

והאיחוד המשפחתי. בעזרת הגנאלוג, גידי פורז, מצאה אישה שחיפשה את אביה שנעלם, אח ואחות בדרום אמריקה. ניצולי שואה רבים מצאו מי הם הוריהם, ונחשפו קרובי משפחה מדרגה ראשונה ושניה. בהרצאה נוספת למדנו איך להשתמש בתוכנת My Heritage שבעזרתה אפשר לבנות תרשים של עץ משפחה. לחשוף היסטוריה משפחתית באמצעות טכנולוגיה חדשה, לפצח אתגרים קשים ולמצוא פתרונות בהיסטוריה המשפחתית. נושאים נוספים שבהן עוסקות ההרצאות: מקור שמות משפחה אשכנזים וספרדיים; הדמוגרפיה של העם היהודי (הגירות ונדודים); שימור זיכרון המשפחות והעירות שנכחדו בשואה; כלים ומקורות ארכיונים לחיפוש ולמחקר גנאלוגי; מקורות מקוונים באינטרנט; הדרכה בבניית אילנות יוחסין והעלאתם לרשת.

כתב העת של העמותה "שרשרת הדורות" זכה לקבל את "פרס כתב העת המצטיין" לגנאלוגיה יהודית בשנת 1999, שהוענק ע"י הארגון הבינלאומי של החברות הגנאלוגיות היהודיות (IAJGS). החברה הגנאלוגית הישראלית היא חברה בארגון הבינלאומי של החברות הגנאלוגיות היהודיות [IAJGS].

לרגל 127 שנים לעיר חדרה נארח במוזיאון החאן, בתאריך 23/01/18 את עופר רגב שיספר על הצצה לפרשיות נעלמות ועל חקר תולדות משפחה רוטמן ממיסדי העיר חדרה.

גנאלוגיה? מה ומי זה אני נשאלת בתמיהה. "גנאלוגיה היא חקר אילן היוחסין, מדע עזר בהיסטוריה לחקר ההקשר הגנטי של קבוצת אורגניזמים. במובן הצר, המונח מתייחס לחקר היוחסין והשתלשלות הדורות. המונח הרשמי שנקבע בעברית למילה הלועזית Genealogy הוא: חקר יחסין [ויקיפדיה]."

ה"עמותה הישראלית לחקר שורשי משפחה" נוסדה בשנת 1983 בירושלים. בין מטרותיה של העמותה: לשמש במת מחקר ודיון לחוקרי שורשי המשפחה, להנגיש את שפע המידע הגנאלוגי הקיים בישראל לחוקרים בארץ ובחול, להרחיב את היקף הידע ואת נקודות המבט הסוציולוגיות וההיסטוריות בקרב החוקרים והמתעניינים בחקר שורשי המשפחה היהודית. מטרות אלה מושגות באמצעות הרצאות, סיורים, ימי עיון וכנסים. לעמותה סניפים פעילים ברחבי הארץ. בחדרה מוזיאון החאן נתן חסות לעמותה שהוקמה לפני שנה. מדי חודש מתקיימות הרצאות מגוונות ומרתקות לקשורות לחקר תולדות המשפחה היהודית בארץ ובתפוצות. לרוב האנשים הכנת עץ משפחה הוא עניין של סקרנות. בשנים האחרונות בבתי הספר נדרשים ילדי בני מצווה לבנות עץ משפחתי. מי שחוקר ומחפש בארכיונים מוצא תגליות מרתקות.

אני מצאתי בארכיון של החאן בחדרה מסמכים מעניינים על הורי שהיו בין מייסדי שכונת נווה חיים. בשנת 1936 אבי ביקש הלוואה לרכישת קרקע ב"שכונת פוקרה" כפי שנקראה בתחילה. במסמכים האלה גיליתי לראשונה את תאריך הלידה של הורי. להפתעתי מצאתי שהולדת בני שנקרא על שם אבי ז"ל חל בדיוק ביום הולדתו של אבי. עוד מצאתי שאבי דיבר ארבע שפות, מה היה משלח ידו, השכר שהרוויח באותם ימים, ושכר הדירה בסך של 6 לא"י לשנה עבור דירה של חדר אחד.

מכסת שעות השינה בגיל השלישי - רביעי

מאת: רחל ילין

כחלק מהתהליך הטבעי של ההזדקנות הוכח כי מבוגרים נזקקים לפחות שעות שינה מצעירים. כמו כן תהליך ההירדמות ארוך יותר במבוגרים, בהשוואה לצעירים. הוכח כי הזקנים ישנו 23 דקות פחות מהצעירים וגם תהליך ההירדמות כאמור היה ארוך יותר. הצעירים נרדמו תוך 21 דקות והמבוגרים תוך 50 דקות. וכן שלב השינה העמוקה היה קצר יותר אצל המבוגרים לעומת הצעירים. במהלך השינה מתבצעים תהליכי בניית אנרגיה, בעוד שבשעות הערות קיים ניצול אנרגיה.

במהלך השנים כידוע תאי המוח עוברים תהליכי מוות. כתוצאה מכך, אצל קשישים קיימים הרבה פחות תאי מוח, (אין כבר התחדשות תאים) ולפיכך הם צורכים פחות אנרגיה במהלך היום, ולכן קיים פחות צורך בשעות שינה.

מחסור בשינה מתבטא לרוב בעייפות במהלך היום, דיכאון, רגזנות, הפרעות בריכוז ובזיכרון. אדם יכול לישון שמונה שעות, ועדיין לגלות הפרעות המתאימות למחסור בשעות שינה. כך שאם האדם עירני במהלך היום, מתפקד היטב ואינו סובל מהבעיות האופייניות לחוסר שינה, הרי ששעות השינה המועטות שלו עשויות להספיק.

עפר פרי-טל ז"ל מאת: חוה גדיש

בתערוכה "אמנות של זהב" השתתפו אמנים עם סיפורים אישיים מרגשים ביותר. אחד מהם הוא עפר פרי-טל ז"ל, שהיה אמור להשתתף בתערוכה ונפטר כחודש לפני הפתיחה. החלטנו למלא את רצונו ולהציג לזכרו את עבודותיו המיוחדות: פסלים ממתכת ממוחזרת.

עופר פרי-טל (פריטלביץ) בן אטקה ומשה נולד ב-1941 בשכונת אפרים, למד בבי"ס אחד העם ואחר כך בבי"ס עמל. התגייס לחייל חימוש והיה ראש צוות טכני של טנקים בדרום. את לאה הכיר בתיכון ולאחר שנתיים של חברות התחתנו. עבד כטכנאי גז של אמישרגז בפרייקטים גדולים בצפון.

במקביל לעבודה עסק תמיד גם באמנות. מקצוע המסגרות שלמד בעמל עזר לו לעסוק בפיסול במתכת. מי שמפסל בברזל הוא בעצם נפח או חרש ברזל. מקצוע שהיה ידוע כבר לפני 2500 שנה, אך התחדש במאה ה-19 לאחר המצאת תהליך הריתוך וההתכה. את הברזל צריך לחמם לטמפרטורה גבוהה מאד עד שצבעו אדום ואז להכות בו כדי ליצור את הצורה המבוקשת. גם החיבור בין החלקים נעשה בהתכה. **חרש ברזל מודרני** משתמש במגוון כלים רחב, אך תנור נפחים, סדן ופטיש הם כלי העבודה הבסיסים המשמשים לעיבוד החומר, שהוא מוטות ברזל ופלדה.

עפר אסף כל מיני מתכות, תרמילי פגזים, וכדומה ואותם פיסל עוד בתקופה ששרת בצבא סדיר. אחר כך פיסל משאריות מתכת, שמצא בסביבת אתרי בניין. הוא אהב לפסל בני אדם, בעלי חיים שונים ובעיקר תוכים, אותם גם גידל בחצרו. הוא גם עסק באמנויות אחרות כמו ציור, אמייל ופסיפס. לעיתים עשה פסל ממתכת וציפה אותו בפסיפס. עשה הכל במו ידיו ותמיד היה פעיל באמנות, עם חברים וגם עם הנכדים.

במותו השאיר אחריו את לאה אשתו, שני ילדים, שמונה נכדים והמון פסלים ויצירות אמנות.

סיפורו של רחוב סיפורה של שכונת בית אליעזר

מאת: יצחק (צ'קלה)

כיום פורחת השכונה עם מבני ציבור, בתי ספר וגני ילדים,

שרותי רפואה, מתקני ספורט ומגרש כדורגל, מועדונים וחנויות והמתנ"ס הגדול ביותר בעיר בשנת 1990 הוקמה

תוספת משמעותית חדשה במערכה של השכונה הוותיקה ויחדיו הן מהוות את

השכונה בעלת האוכלוסיה הגדולה ביותר משכונות העיר. לאחרונה מתקיימות עבודות פיתוח ומגורים נרחבות במערכה של השכונה המהוות למעשה גישור עם חדרה העיר.

את שכונת בית אליעזר הוותיקה מקיפים שני כבישי טבעת: רחוב "יפה נוף" במזרח ורחוב "הפרדס" במערב והם מתחברים לשני כבישי הגישה לבית אליעזר: רחוב "חטיבת הנח"ל" ורחוב "חטיבת גולני". לאחרונה נסלל ונפתח כביש אורך נוסף המגשר בין חדרה לבית אליעזר: רחוב "משמר הגבול", ואליהם נוסף מדרום לשכונה כביש "שמעון פרס" המשמש יציאה לכביש 9 וממנו לשני כבישי האורך של מדינת ישראל: כביש 4 וכביש 6.

על מנת להקל את הכניסה/יציאה לבית אליעזר גם מצפון לשכונה, נמצא עתה בסלילה ובפיתוח כביש יוליאנה שיצא מרחוב "חטיבת גולני" ויתחבר לרחוב "צהל" ביציאה המזרחית של חדרה.

שכונת בית אליעזר שהפיתוח שלה וההתרחבות שלה מעידות על אטרקטיביות המגורים בה מהווה היום את דגל הפיתוח של העיר חדרה כולה.

בגיליון קודם הבאנו לפניכם הקוראים את סיפורו של רחוב כ"ט בנובמבר אשר בשכונת בית אליעזר ולא בכדי. שכונת בית אליעזר הוותיקה מעוטרת ברחובות המסמלים את מאבקה של מדינת ישראל לעצמאות: רח' ההגנה, רח' הפלמ"ח, רח' העצמאות ועוד.

בכוונתי הפעם להביא את סיפורה של שכונה וותיקה זו, המסמלת גם את מאבקה של חדרה להתרחבות ולצמיחה תוך הגדלת שטח שיפוט של העיר.

שכונת בית אליעזר נקראת על שמו של שר האוצר הראשון של מדינת ישראל- אליעזר קפלן. היא הוקמה מזרחית לחדרה על אדמות מניהל המדינה לאחר שחברת "הכשרת הישוב" רכשה בשנת 1914 את אדמות זיתא וגאזזה והעבירה אותם למדינת ישראל עם הקמתה.

בשנת 1950 עם הגעת העולים החדשים לחדרה והתרחבות העיר באוכלוסיה חדשה החלה בניית השכונה על ידי "שיכון עובדים" וחברת "עמידר". בשלב הראשון נבנו מאה דירות (כל יחידה בת חדר וחצי + מטבח ושירותים) ובשנת 1951 נכנסו שש המשפחות הראשונות לשכונה.

באותה עת לא הייתה תחבורה ציבורית לשכונה, ובתוכה לא הייתה אף חנות או מוסד ציבורי כל שהוא. בשנת 1953 נבנו 200 יחידות נוספות (הפעם עם שני חדרים לכל יחידה) ובשנת 1955 נבנו עוד 200 יחידות. בשנת 1969 הוקמו 42 יחידות שזכו לשם "שיכון יוגוסלבי" מאחר והבתים הגיעו מוכנים מיוגוסלביה.

העמותה למען הקטיש בחדרה
מטיילת בהנאה עם
טיילי כוון ירון 82"מ

הטלוויזיה הקהילתית של חדרה
אנו משדרים בערוץ 98 בכבלים ובלווין

בימי שלישי בשעה 19:00
בימי שישי בשעה 17:30

כתבות למגזין 205 נואר 2018:

1. דרות מיניסוטה - שושי אובר
2. פסיפס השברים - נגה ניב ואסתר קבין
3. נהייה יגוצ'י פסל מוסיקאי - אילנה יוסמן
4. הדור שלא ידע את... - עדי שיטה פניאל קרצמן עמירם גולדשמיט.
5. תחנת רכבת חדרה-רונית סגל וצביקה פינרמן
6. רמלה? יש מה לראות שם - אורנה גרוס.

הסעות | אוטובוסים
מיניבוסים
טרנזיטים מפוארים ומוזנים
קשר אלחוטי | וידאו
טלוויזיה.

רח' המסגר 22 אזה"ת, חדרה
טל: 04-6341827

כצאי לקרוא

מאת: עדי שיטה

ביום שהמוסיקה מתה - אופיר טושה גופלה

אופיר טושה גופלה- איזה שם מוזר (טושה-הוא כינוי שניתן לו בילדותו על שם דמות מצוירת) נולד בשנת 1968 בראשון לציון. זכה בפרסים ספרותיים – בשנת תשע"ד בפרס היצירה על שם לוי אשכול ובשנת 2005 לספר המדע הבדיוני הישראלי הטוב ביותר. הוא משמש כמורה לכתבת פרזזה בבית הספר לקולנוע על שם סם שפיגל ועוסק בהוראת אנגלית בפרויקטים למצוינות. באמתחתו ספרים נוספים שזכו בביקורות טובות ובפרסים (ויקיפדיה). אודה על האמת, התלבטתי עם עצמי בספריה אם לקחת הביתה את הספר, הוא בן כ-400 עמודים בכתב צפוף למדי, שם הסופר לא אמר לי דבר ואפילו נראה לי מוזר. התקציר בגב הספר לא משך את ליבי – הפור נפל כשראיתי בעמוד הראשון מישהו שכתב בעירון "מומלץ". עוד יותר הסתכנתי כשלקחתי ספר נוסף של אותו סופר: "עשתונות". אותו טרם קראתי אבל נראה לי מבטיח. לא התאכזבתי. קודם כל- האיש יודע לכתוב. השפה קולחת, העלילה נרקמת ביד אמון, נסחפתי אל התובנות וכל פעם חשבתי בליבי – איך אפשר "להמציא" עלילה כזאת ולאן עוד היא תוביל. התוכן בקיצור- נער, שניחן ב"מתנה" (מוזרה ככל שתהיה) מגיע לעיירה קטנה ונידחת ומציע לאנשים לגלות להם את תאריך יום מותם (הייתם רוצים לדעת? אני שקלתי בחיוב ממרום גילי). היחס של האנשים לגילוי וכיצד הם מממשים הלכה למעשה את הידיעה. במרכז העלילה נערה, שהיא היוצאת דופן – בגיל 18, כשהיא פונה לפתוח את התיק האישי שלה ולגלות את הסוד, מתברר שהגיליון שלה לבן וריק. סיפורו של הנער המסתורי מתגלה רק בשליש האחרון של הספר (אלו שאוהבים לדפדף לסוף- תתאפקו).

אני חייבת להודות שהתלבטתי עם עצמי אם להמליץ על הספר לקוראינו, אבל מכיוון שטעמם של אנשים בקריאת ספרים הוא כה שונה – אני פונה אל אלה שיאהבו את הז'אנר שהוא, בעצם מעורב עם ז'אנרים אחדים. יש בו גם רומן גם דמיון, גם עלילה מתפתחת... בקיצור- שווה לקרוא.

מי מכיר? מי יודע?

מאת: יצחק (צ'קלה) גולדפינגר

ישראל שיוו – כתב העיתון "דבר" בחדרה

לאורכן של 40 שנים כיהן ישראל שיוו ככתב העיתון "דבר" בחדרה והסביבה. משנת 1929 עד צאתו לגמלאות בשנת 1971 היה פעיל ככתב העיתון בצד מעורבותו בחיים הקהילתיים של חדרה כאשר הוא משלב את כתיבתו העיתונאית עם פעילותו למען הציבור המקומי.

ישראל שיוו נולד בפולין בשנת 1906. כאשר מלאו לו 18 עלה ארצה והגשים חלום ציוני. זה קרה בשנת 1924 עם גלי העלייה השלישית. תחילה נקלט בקיבוץ איילת השחר אך שנה לאחר מכן עבר לחיפה ושם הצטרף ל"אחדות העבודה" שהייתה החלק הימני ב"גדוד העבודה". עבד בבניית המרכז המסחרי הישן (ליד הנמל) ומשם נדד לבנימינה, שם עסק לפרנסתו בעבודה חקלאית ומשם המשיך בנדודיו לרחובות עד שנקרא למלא את מקומו של כתב "דבר" במקום. בשנת 1929 נשלח לחדרה למלא את תפקיד כתב "דבר" בעיר והסביבה אותו לא נטש עד צאתו לגמלאות. לקט מכתבותיו פרסם ב"פרקי חדרה" והם משמשים כבבואה למתרחש בחדרה לאורך 4 עשורים. שיוו היה מוכר וידוע כפובליציסט רב תחומי, המביע רעיונות הצעות לתיקונים, תיאורי מצב ותגובות כאשר כתבותיו מהוות למעשה את ההיסטוריה של חדרה באותה תקופה. כתבות אלו נמצאות בארכיון מוזיאון החאן ומשמשות ככלי מחקרי רב חשיבות. בנוסף לעבודתו העיתונאית עסק שיוו בפעילות התנדבותית קהילתית רבת היקף. משנת 1937 עד שנת 1954 היה חבר ברשות המקומית על כל גלגוליה (ועד המושבה מועצה מקומית עירייה) באותן שנים היה גם חבר מליאת מועצת הפועלים ציר לועידת מפא"י ההיסטורית, ציר חדרה באסיפת הנבחרים (המוסד העליון של הישוב בתקופת טרום-מדינה), חבר מרכז מפלגת העבודה ובעיקר עסק בפעילות למען הגמלאים. את שיא פעילותו ראה שיוו (כפי שהוא העיד על עצמו) בהיותו שותף לייסוד בית חינוך לילדי עובדים ע"ש ארלוזורוב, בייסוד קופת מלווה (שקדמה לבנק הפועלים) חברת הצרכנים (שקדמה למשביר לצרכן), בית הספר "עמל" ואספקת חומרים ארכיוניים רבי חשיבות למוזיאון החאן בחדרה עם הקמתו בשנת 1982. על כל אלה זכה בתואר יקיר העיר חדרה, יקיר תנועת העבודה, יקיר ההסתדרות ויקיר הקואופרציה הצרכנית. ישראל שיוו זכה בחייו עם רעייתו לאה לשני בנים (יהודה וצוריא) לחמישה נכדים ונין אחד. נפטר ב-16.2.1997 והוא בן 91.

גילוי נאות: כתב שורות אלו הושפע רבות מדרך כתיבתו של שיוו, היה בקשר מתמיד עימו לאורך שנים ואף ביקר אותו בבית האבות "משען" בחולון ביום הולדתו ה-90 ושם על שעות של שיח לבבי בצלילות דעת מלאה.

חדשות האינטרנט

מאת: יצחק (צ'קלה) גולדפינגר

שימור המורשת הנוסטלגית הישראלית

הפעם אני מביא מאגר דיגיטלי רחב היקף אודות הוויה הישראלית מתחילת המאה הקודמת לשימור המורשת הישראלית הנוסטלגית:

www.nostal.co.il

באתר 36 פורטלים 150 פרקים ועשרות אלפים ערכים ותמונות, כל זאת פרי יוזמתו של אדם אחד, דויד סלע, שיצר עמותה רשומה בשם "המועצה לקידום ערכי מורשת בישראל".

באתר מובאים נושאים רבים שעיקרם: רדיו נוסטלגיה, אוספים ותחביבים, אביזרים וחפצים, אירועים ישנים, העפלה, חגים ומועדים, ארכיונים ועוד ועוד.

מומלץ ביותר לכל מי שאהבת ישראל וערכיו טבועה באישיותו.

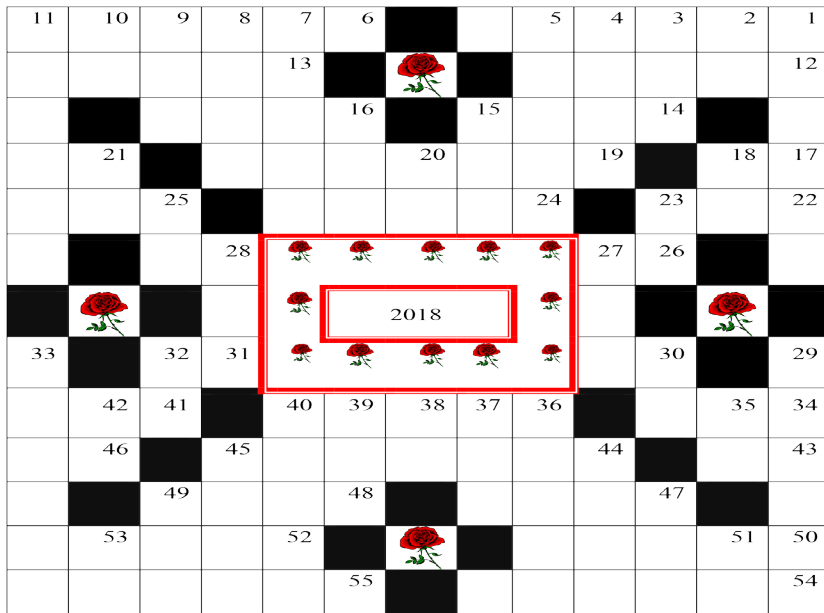

קורס סמארטפון

- שימוש נכון ועיל בסמארטפון
- וואטסאפ - WhatsApp
- אפליקציית Wayz
- התקנת אפליקציות
- שימוש באנשי קשר
- מצלמה
- הודעות SMS

לפרטים ונספים והרשמה:

בית צ'קלה, רחוב ז'בוטינסקי 1, פינת אורח הצמ 04-6226113

מאוזן:

1. חג האילנות (2,4) 6. חלק מהתנ"ך 12. שופע חיים, חיוני 13. הר געש 14. עובר, הולך 16. זר, נוכרי 17. משתחוה 19. פרסום, תהילה 21. משום, בגלל 22. בן 24. להבה, לשון אש 25. ימאי 26. ישן 28. נחשול 30. עדין, ענוג 31. ענן 34. כלי דם קטן 36. איסוף תרומות 41. מרגוע, מתינות 43. תו, סמל 44. עוף למאכל 46. מילת רזוז 47. היה ראש ממשלה 48. שעווה 50. מומחה, ידען 3,2 52. תמים 54. שבח לשם 55. מספרי התנ"ך

מאונך:

1. צבע כחול ירוק 2. אות הניצחון 3. בוודאי, ללא ספק 4. אנו מצפים לבואו 5. מעקב, חקירה חשאית 7. סבון 8. מחברת, פנקס 9. כלפי 10. שור בר באסיה 11. לחן 15. אריח צד 16. מקל כביסה 18. עני 20. שם השם 21. מכלי הסכו"ם 23. אחד השבטים 25. טנא 27. מונרך, מושל עליון 28. גוף העץ 29. תלמיד חכם למדן (2,4) 30. גבוה, מתנשא 32. ילד 33. חלק מהתנ"ך 35. גיל המצוות 36. שייך לכנסיה המרונית 37. מטפל בגן 38. מנת אוכל 39. האות העשירית 40. האשמה, הטלת דופי 42. נוי, יופי 44. נדבו 45. התניה, מצב 47. ביקש תשובה 49. שמחה 51. מילת שלילה 53. אנא, בבקשה

30. גבוה, מתנשא 32. ילד 33. חלק מהתנ"ך 35. גיל המצוות 36. שייך לכנסיה המרונית 37. מטפל בגן 38. מנת אוכל 39. האות העשירית 40. האשמה, הטלת דופי 42. נוי, יופי 44. נדבו 45. התניה, מצב 47. ביקש תשובה 49. שמחה 51. מילת שלילה 53. אנא, בבקשה

הצצה להלצה

מאת: יאשיהו וולשטיין

הו, כל הצמא לכו לוודקה
 שתיין לראש העיר: "אתה מכיר אותי, מה אני שותה תמיד?"
 ראש העיר: "מכיר בוודאי, אתה שותה תמיד וודקה."
 - "מה אבי שותה תמיד?" - "וודקה."
 - "והילדים שלי?" - "כולם וודקה."
 - (בכעס רב) "אז למה חשבון המים שלי הוא 1,500 שקל?"

דיאגנוזה שונה
 - "דוקטור, אני מאד מודאג. הדיאגנוזה שלך שונה מזו של הקולגה שלך."
 - "אני יודע, זה כך תמיד, אך הניתוח שלאחר המוות יוכיח שאני צדקתי."

רוצה להזדקן
 "אני מאד מצטער, לא אוכל להחזיר אותך להיות צעיר", אמר הרופא לקשיש בן המאה.
 "אבל זה לא מה שאני מבקש", אמר הקשיש, "אני בסך הכול מבקש להמשיך ולהזדקן."

מי המבולבל?
 הכרטיסן ברכבת לנוסע המבולבל:
 "סליחה אדוני, הכרטיס שלך לחיפה ואילו רכבת זו נוסעת לירושלים."
 - "איזו באסה, הנהג הזה מתבלבל כך לעתים קרובות?"

מהמטבח של סבתא

מאת: רות לפידור

תבשיל שווארמה

חומרים:
 600 גרם בשר שווארמה מהודו נקבה חתוך לקוביות
 כף שמן
 3 בצלים חתוכים לקוביות
 תבלינים לפי הטעם: 1 כף פפריקה מתוקה, 2 כפות רוטב טריאקי,
 חצי כפית קינמון, מעט כורכום, אבקת מרק, פלפל שחור, מלח

ההכנה:
 במחבת גדולה או בסוואז' מטגנים במעט שמן את הבצל עד להשחמה קלה. מעבירים לצלחת. מטגנים את הבשר באותה המחבת עד שמשנה את צבעו.
 מחזירים למחבת את הבצל ומוסיפים את כל התבלינים. מבשלים כחצי שעה.
 מגישים עם מצע של פירה ו/או בתוספת סלט ירקות.

זיכרונות ילדות מהקמת המדינה מאת: זהבה עמל

70 שנה למדינה

כ"ט בנובמבר 1947, יום הכרזת המדינה באו"ם, יום חג וצהלה, כולנו יצאנו לרחובות לרקוד עד אור הבוקר.

ה' באייר, לפני שבעים שנה, דוד בן גוריון הכריז על הקמת מדינת ישראל, למגינת ליבם של כל מדינות ערב.

כבר באותו יום שלחו את צבאם לפגוע בנו בכל מקום בארץ. אני כילידת העיר העתיקה בירושלים חוויתי מצור קשה. במשך 6 חודשים היינו נצורים בלי קשר לעיר שמחוץ לשכונות שגם היא הייתה נצורה בלי ציוד ומזון, ומים היו רק מהבורות שבחצרות.

מעט הלוחמים שהיו בעיר נפלו בזה אחר זה עד שנכבשה בידי הירדנים. את הגברים לקחו לשבי לירדן ביניהם היו אחי ואבי. את אחי, שהיה נער צעיר, הצלחתי, איך שהוא, למשוך מתחת לגדר התיל ולהביאו לאמא שישה עם עוד שני תינוקות בבית הכנסת, ששימש כמקלט. מאוחר יותר הוצאו כל התושבים דרך שער ציון לעיר החדשה. אכלסו אותנו בבתים של שכונה ערבית שכולם ברחו ממנה (קטמון) ללא בגדים, כלים, ריהוט, ממש כלום, כי יצאנו מהעיר העתיקה תחת אש כשרק התינוקות בידינו.

המצב בכל הארץ היה קשה, לחימה בצפון ובדרום והונהג מצב של צנע, כלומר המזון ניתן בחלוקה על ידי פנקסים מיוחדים. לאט לאט הסתדרנו בעזרת קרובים ומתנדבים. המדינה החלה לתפקד, נפתחו בתי ספר וגנים, אני סיימתי כיתה ח' וקיבלתי תעודה. הוקם צה"ל והחלו להגיע עולים חדשים מאירופה רדופת השואה. בירושלים הוקם מוסד לילדים היתומים שהובאו משם ואנו הילדים הנעמנו את זמנם בשירה ובלימוד עברית. אחרי כשנה בערך הוחזרו השבויים ואנו התאחדנו בשמחה שוב עם אבא.

ועם כל הקשיים קמה מדינת ישראל לתפארת העם היהודי.

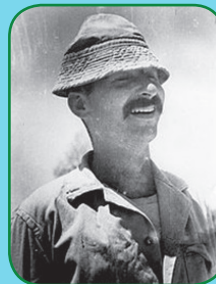
מזל טוב לך מדינת ישראל ליום ההולדת שבעים כן תרבי ותשגשי.

למה כובע? - טמבל מאת: חוה גדיש

אחד מסימני ההיכר של הישראלי הטיפוסי, ה"צבר" בתערוכה ארצית לכבוד 70 למדינת ישראל

מפקד הפלמ"ח משנת 1948: "הכובע האוסטרלי" הופך כל טמבל להעלד (גיבור ביידיש) ואילו הכובע המקוואי הופך כל העלד לטמבל". כיוון שהוא מקנה מראה מגוחך למי שחובש אותו, נוצר הביטוי כובע טמבל.

האיש שתרם יותר מכל אדם אחר להפיכת כובע הטמבל לסמל הישראלי הוא הקריקטוריסט חד העין דוש. כובע טמבל תפור לרוב מ-5 פיסות בד חאקי. 4 מהן בצורת גזרה מחוברות יחד למעין קערה והחמישית בצורת טבעת בד שמקיפה את הראש. לא ברור מי המציא אותו, אבל הוא ללא ספק נוח מאד: הוא מגן מפני השמש, סופג זיעה, זול מאד ובקלות מתקפל ונכנס לכיס. לכן היה נוח לשימוש ונפוץ מאד בין יהודי ארץ ישראל באמצע המאה העשרים.

מקור השם ומשמעותו:

- כנראה שהמלה טמבל חדרה לשפה העברית מן הטורקית TEMBEL משמעותה המקורית בשפה זו היא עצלן.
- גרסה אחרת קושרת את השם לשפה האנגלית. הכובע נקרא dumbbell בגלל צורת הפעמון שלו, כלומר "פעמון טיפש", והדמיון בצליל הוא מקור השם.
- יש הטוענים שהשם הראשוני היה כובע מקוואי על שם מקווה ישראל, מספרים שכאשר 350 מתלמידיו חבשו את הכובע בהצגה בתל אביב, ילדי השמנת של תל אביב אמרו "הנה הטמבלים עם הכובע".
- סברה נוספת היא שזה שיבוש של השם טמפלר, אבל אין הוכחות שהם חבשו כובעים כאלה.
- ביחידות הפלמ"ח נהגו לחבוש את כובע הטמבל בקביעות למרות שאפשר היה לחבוש גם כובע אוסטרלי. פרופסור עוז אלמוג (בספרו "הצבר - דיוקן") מצטט אמירה של יגאל אלון

בתערוכה "כובע טמבל" אנחנו רוצים לקחת את הכובע הזה צעד אחד קדימה ובעזרתו להציג את **הנוסטלגיה של מדינת ישראל בתהליך התהוותה:** החלוציות וכיבוש הביצות והשממה. ההתיישבות החקלאית בקיבוץ, במושב, במושבה וישובי חומה ומגדל. השומר, הסולל והבונה. הילדים, המעפילים, והפלמ"ח הלוחם. אישים ואירועים שהתרחשו לפני, בזמן ואחרי קום המדינה. כובע הטמבל יהווה את הבסיס ליצירה שלנו. הוא יכול להיות חלק בתוך היצירה או לחילופין הכובע עצמו כיצירה, אפשר בגודלו הטבעי או מוגדל בכל גודל, כיד הדמיון הטובה של האמן. על כובע הטמבל אפשר ליצור עולם ומלואו שישקף את אירועי הקמת המדינה ואת החיים במדינת ישראל וגם לשלב עם הצבר שהוא סמל נוסף של הישראליות.

התערוכה תוצג לקראת יום העצמאות ה-70 למדינת ישראל 2018 ואחריה, ויכולים להשתתף בה כל סוגי האמנות הפלסטית. גודל העבודות לא יעלה על 70 ס"מ, כמספר שנות המדינה.

המעוניינים להשתתף יפנו לאוצרת חוה גדיש
בנייד 054-4633511
במייל Chavag8@walla.com

לפרטים על פעילויות ואירועים נוספים צלצו
חפשו אותנו באתר www.amuta4kashish-hadera.org.il